

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun koostööstada

Uuringu pealkiri	OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosisüsteemi uuringud
Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	JAH
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	JAH Eriliigilised isikuandmed, mida uuringus töödeldakse, on kirjeldatud taotluse lisas 1 „Andmekoosseis“: - Põhitöökohalt haigestumise, vigastuse või ajutise töövõimetuse tõttu puudunud päevade arv; - Üldine tervises seisund oma hinnangul; - Terviseprobleemidest tingitud tegevuspiirangud; - Ametiühingu liikmesus; - Rahvus; - Töövõime ulatus; - Puude olemasolu ja raskusaste. Eriliigilisi isikuandmeid (eelkõige terviseandmeid) võivad sisaldada ka järgmised andmed: - Peamine põhjus, miks isik terve vaatlusnädala töölt puudus; - Peamine põhjus, miks isik tööd ei otsi või tööle ei asu; - Peamine põhjus, miks isik ei soovi töötada; - Peamine põhjus, miks isik ei ole valmis otsekohe tööle asuma või rohkem töötama; - Peamine põhjus, miks põhitöö on ajutine; - Peamine põhjus, miks põhitöö on osaajaline; - Uue või lisatöö otsimise põhjus; - Peamine põhjus, miks isik lahkus viimaselt töökohalt või viimasest ettevõttest; - Peamine takistus, mis ei võimalda saada sobivat töökohta; - Sotsiaal-majanduslik seisund (vastavalt isiku enda määratlusele) - Tööle asumine pärast rasedus- ja sünnituspuhkust,

	lapsehoolduspuhkust või ajateenistust; - Elatusallikas. Selgitame, et ülalviidatud eriliiki isikuandmed ei ole uuringu põhiaandmed. Eriliigiliste andmete osakaal on andmestikus väike ja andmed ei ole kuigi spetsiifilised (nt "tööturult lahkumise põhjus oli seotud tervisega"). Uuringu eesmärk on majanduse, tööturu ja oskuste, sh erialase väljaõppe seoste uurimine (vt selgitused allpool punktis 4). Taotleja hinnangul puudub valdkondlik eetikakomitee, kes tegeleks vastava valdkonna uuringute eetilise hindamisega.
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Mirjam Reinthal Õigusnõunik-andmekaitse spetsialist Tel: 735 2405 Mirjam.reinthal@hm.ee
Kas on olemas eetikakomitee otsus? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	EI (puudub valdkondlik eetikakomitee)
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	JAH, kuid nõusoleku alusel kogutavaid andmeid ei seota isiku nõusolekuta kogutavate registriandmete ega Tööjõu-uuringu andmetega. Täpsem kirjeldus nõusoleku alusel andmetöötlusest on esitatud punktis 4.

1. Vastutava töötleja üldandmed	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Haridus- ja Teadusministeerium 70000740 Munga 18 50088 Tartu Uuringu kontaktisik: Külli All kulli.all@hm.ee Tel: 735 0249
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Vastutav töötleja ei töötle isikuandmeid.

2. Volitatud töötleja üldandmed	
2.1. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	Statistikaamet, 70000332 Tatari 51, Tallinn Ilona Reiljan Tel 625 9390

	ilona.reiljan@stat.ee
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Statistikaameti kaugtöökoht teadlaste keskkonnas
2.3. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	SA Kutsekoda, 90006414 Mustamäe tee 16, 10617 Tallinn Kontaktisik juhatuse liige Tiia Randma Tiia.randma@kutsekoda.ee; Tel 510 7700
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Statistikaameti kaugtöökoht teadlaste keskkonnas

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i>	1) Vabariigi Valitsuse seadus § 58 lg 1: Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas on riigi hariduspoliitika kavandamine ning sellega seondult üldkesk- ja kutsekeskhariduse valdkondade korraldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine. 2) Eesti Vabariigi haridusseadus § 6 lg 2 p 9: Haridus- ja Teadusministeerium tellib haridusalaseid uurimistöid. 3) Haridus- ja Teadusministeeriumi põhimäärus § 5 p 6: Ministeeriumi põhiülesanded: poliitika ja õigusaktide mõju hindamine ning selleks vajalike uuringute ning statistika koostamine. 4) Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035¹ punkt 3.1.
---	---

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk? <i>Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035² kolmanda eesmärgi “Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele” üks tegevussuund on “Tööjõu ja oskuste vajaduse prognoosimise ja seire süsteemi arendamine ja rakendamine”. Selle tegevussuuna raames on vaja /---/ edasi arendada ja rakendada OSKA tööjõu ja oskuste vajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidesüsteemi, sh suurandmete analüüsi võimekust, ning uuendada metoodikat, et prognoosida saaks eelkõige oskuste, mitte ametite vajadust ning tulemused oleksid laiemalt kasutatavad/---/³. Tööjõu ja oskuste vajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidesüsteemi (edaspidi OSKA prognoosisüsteem) on vaja ühiskonna tööjõu nõudluse ja pakkumise ning inimeste oskustega
---	---

¹ Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 11.11.2021 protokollilise otsusega

² <https://valitsus.ee/sites/default/files/documents/2021-11/Haridusvaldkonna%20arengukava%202021-2035.pdf>

³ Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, lk 26.

seotud info ja valdkondliku eksperditeadmise koondamiseks, olukorra analüüsimiseks ning järelduste alusel haridus-, töö- ja töörändepoliitika kujundamiseks. Samuti kasutavad uuringutulemusi kutse- ja kõrgkoolid oma õppekavade arendamiseks. Sel eesmärgil on Haridus- ja Teadusministeerium halduslepinguga andnud OSKA arendamise ja rakendamise ülesande Kutsekojale.

OSKA prognoosisüsteemi juhtorgan on haridus- ja teadusministri käskkirjaga moodustatav koordineeriv komisjon, kuhu kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Eesti Töötukassa, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, Eesti Töandjate Keskkliidu, Eesti Ametiühingute Keskkliidu ning Teenistujate Ametiliitude Organisatsiooni ja Eesti Panga esindajad. Muuhulgas kinnitab koordineeriv komisjon ka iga-aastaselt OSKA uuringute kava.

OSKA prognoosisüsteemi keskne osa on Statistikaameti teadlaste keskkonnas asuv tööjõuvajaduse ja -pakkumise prognoosimudel (edaspidi prognoosimudel). Prognoosimudelis on seotud erinevate registrite, Tööjõu-uuringu⁴ andmed ning OSKA ekspertsisend ühtseks andmesüsteemiks, mis võimaldab hinnata tööjõuvajaduse ja -pakkumise tasakaalu majandusvaldkondades, ametialadel ning õppevaldkondades.

OSKA prognoosisüsteemi põhiväljund on tööjõuvajaduse üldprognoos ning selle alamuuringud (valdkondlikud või temaatilised). Isikuandmete töötlemine on vajalik OSKA tööjõuvajaduse üldprognoosi koostamiseks erinevatel analüütilistel tasanditel (nt amet, õppekava või nende kombineerimisel loodud kategooriad). Alamuuringutes kasutatakse sisendina üldprognoosi agregeeritud tulemeid (üldistatud anonüümsed andmed, mitte isikuandmed).

OSKA üldprognoos annab majandusvaldkondade üleselt tööjõu- ja oskuste vajaduse ning tööjõu nõudluse ja pakkumise kohta Eestis ülevaatlikku ja terviklikku teavet. Üldprognoosi eesmärk on hinnata hariduspakkumise ning tööjõu- ja oskuste vajaduse tasakaalu nii tervikuna kui ka OSKA valdkondade, ametialagruppide ja õppekavarühmade kaupa ning tööjõunõudluse ja -pakkumise komponentide lõikes. Üldprognoos põhineb prognoosimudelil. Prognoosi uuendatakse igal aastal.

OSKA valdkondlike tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosiuuringute (edaspidi valdkonnauuring) eesmärk on analüüsida ja prognoosida, kuidas muutuvad järgmise kümne aasta jooksul valdkonna põhikutsealadel nii hõive kui ka vajalikud oskused ning millised muudatused oleksid sellest lähtudes tööjõupakkumises (sh tööjõu kättesaadavust toetavates meetmetes) ning väljaõppeõppe mahu ja sisu osas vajalikud. **Valdkondlikus uuringus tuginetakse prognoosimudelile - täpsemalt tööjõuvajaduse üldprognoosi üldistatud tulemitele, st mitte enam isikuandmetele, ja avaldatud statistilistele andmetele. Samuti kasutatakse kvalitatiivset ekspertidelt intervjuudes ja grupiaruteludena nõusoleku alusel kogutud infot.** Igal aastal koostatakse valdkondlik tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosiuuring kuni viies majandusvaldkonnas. Käesolevale taotlusele lisatud OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosi metoodikadokumendi lisas 3 on toodud indikatiivne valdkonnauuringute ajakava. Igaks aastaks kinnitab täpse kava koordineeriv komisjon.

OSKA temaatilised uuringud (nt “Välistööjõu vajadus Eesti tööturul”, “Tehisintellekti mõju tööturule”) toetavad OSKA eesmärke, täiendades valdkonnauuringuid ja üldprognoosi. Temaatiline uuring võib keskenduda OSKA valdkonnauuringutes kirjeldatud korduvatele kitsaskohtadele, haridus- ja õppe pakkumise ning tööturu uutele tegevusmustritele ning tööjõu- ja oskuste vajaduse ja pakkumisega seotud teistele arengutele ja probleemide väljaselgitamisele. **OSKA temaatilistes uuringutes tuginetakse tööjõuvajaduse üldprognoosi üldistatud tulemitele, st mitte enam isikuandmetele, ja avaldatud statistilistele andmetele. Samuti kasutatakse kvalitatiivset ekspertidelt intervjuudes ja grupiaruteludena nõusoleku alusel kogutud infot.**

⁴ <https://www.stat.ee/et/toojou-uuring>

OSKA prognoosiuuringute metoodika on kirjeldatud dokumendis „OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosi metoodika“ (edaspidi Metoodika, lisatud käesolevale taotlusele ning kättesaadav veebis⁵).

Alamuuringute käigus viiakse tavaliselt läbi vestlused individuaal- või grüpiintervjuudena u 50 uuritava valdkonna eksperdiga, et koguda kvalitatiivset infot valdkonna majanduse, tööturu, õppe ja oskuste vajaduse kohta (vt uurimisküsimused ning intervjuukavad⁶). Intervjueeritavateks on valdkonna erialaliitude, olulisemate ettevõtete ning valdkonna erialasid õpetavate õppeasutuste esindajad. Mõnedes uuringutes on kasutatud sisendina ka valdkonna õppe lõpetanud vilistlastega tehtud intervjuusid.

Osalejate leidmine ja seejärel värbamine uuringusse algab tavaliselt uuringumeeskonna esmasest analüüsist, kes võiks olla olulised eksperdid, kellel on olemas vajalikud ekspertteadmised valdkonna arenguteks. Selleks analüüsitakse valdkonna arenguid käsitlevaid artikleid ja uuringuid, kogutakse infot valdkonna organisatsioonide ja õppeasutuste kohta, valitakse välja suuremad ja/või olulisemad ettevõtted valdkonnas. Lisaks kasutatakse intervjueeritavate leidmisel ka nn lumepallimeetodit ehk siis intervjueeritavalt küsitakse soovitusi, millise ettevõtte või organisatsiooni esindajat võiks veel intervjueerida antud valdkonnas.

Valdkonna ekspertide kontaktandmed saadakse avalikest kanalitest. Valdkonna uuringutesse värvatavad eksperdid on ettevõtete ja organisatsioonide esindajad, mistõttu nende kontaktid on tööandja kodulehel saadaval. Kontaktandmeid eraldi ei säilitata.

Juhul, kui hariduse ja töömaailma vastavuse hindamiseks tehakse intervjuusid ka erialaõppe vilistlastega, küsib kool OSKA nimel nõusolekut nendelt vilistlastelt, kes on andnud koolile oma kontaktid, et saada vilistlastele mõeldud infot. Kool edastab OSKA tiimile ainult üksikute isikliku nõusoleku andnud vilistlaste piiratud kontaktandmed (nimi, e-posti aadress). Intervjueeritavate vilistlaste kontaktandmed kustutatakse hiljemalt üks aasta pärast uuringu lõppu.

Intervjueeritavatele selgitatakse kirjalikult OSKA prognoosiuuringute eesmärki ning küsitakse intervjuuks nõusolekut kirja teel. Uuringus osalemisega nõustumiseks loeme inimese valmisolekut intervjuu aja kokkuleppimist ja intervjuu läbiviimist. Eraldi andmebaasi uuringus osalevate ekspertide nõustumiste ja mittenõustumiste kohta ei koostata.

Intervjuu salvestamiseks küsitakse samuti intervjueeritavalt luba enne intervjuu algust. Juhul kui intervjueeritav ei soostu salvestamisega, teeb intervjueerija kirjalikke märkmeid. Salvestised ja intervjuude märkmed kustutatakse hiljemalt aasta pärast uuringu lõppu.

Prognoosimudelid intervjueeritavate isikuandmeid ja intervjuu tekste ei töödelda. Intervjuude käigus saadud eksperthinnanguid või -arvamusi kasutatakse uuringu kvalitatiivse analüüsi käigus üldistatult.

Uurimiseesmärgist lähtudes keskendutakse OSKA üldpronosis ning selle alamuuringutes läbivalt järgmistele uurimisküsimustele:

1. Milline on majanduse areng (tervikuna/majandusvaldkonniti) lähimal kümnel aastal ning milline on selle mõju tööjõu- ja oskuste vajadusele ja pakkumisele?
2. Milline on (valdkonna) tööhõive praegu ja milline on olnud selle arengudünaamika lähiminevikus?
3. Kui palju vajatakse eri ametialadel tööjõudu lähima kümne aasta vaates?
4. Milliste oskustega töötajaid vajatakse lähima kümne aasta vaates?
5. Milline on praegune tööjõupakkumine?
6. Kuidas vastab prognoositav tööjõuvajadus tööjõupakkumisele?
7. Mida saavad tööturu eri osapooled teha tööjõu- ja oskuste vajaduse paremaks rahuldamiseks?

⁵ https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2024/04/OSKA-metoodika_4.0_veebi.docx

Juhul, kui alamuuringute käigus on vajalik lisaks üldprognoosi üldistatud tulemitele kasutada täiendavalt isikuandmeid, siis taotletakse selle jaoks täiendav Andmekaitse Inspektsiooni nõusolek.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isikute tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine on vajalik, et saaks ühendada erinevate registrite andmeid omavahel ning näha inimeste tööelu ja omandatud hariduse seoseid ameti ja õppekava tasandil.

Tööjõu-uuringu puhul on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vajalik selleks, et uuringu erinevate lainete andmeid oleks võimalik isikutasandil seostada (longituudne valim). Samuti on vajalik tööjõu uuringu andmete sidumine taotluse objektiks olevate registriandmetega andmekvaliteedi kontrolli ning metoodika arenduste valideerimise eesmärgil.

Vt ka põhjendusi punktis 9.1.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

OSKA prognoosisüsteemi kaudu viiakse ellu Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 kolmandat eesmärki “Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele”. OSKA prognoosisüsteemi eesmärk on, et tööturu vajadused jõuaksid õppesse ning tooksid kaasa tegelikke muutusi. OSKA prognoosisüsteem aitab kujundada tulevikku vaatavat töö-, haridus- ja rändepoliitikat ning aitavad inimestel teha informeeritud karjäärivalikuid.

OSKA prognoosisüsteemist prognoosiuuringute tulemustena avaldatud info, soovitusel ja ettepanekud on vajalik sisend strateegilistele partneritele. Haridus- ja Teadusministeerium juhindub OSKA tulemustest kutse- ja kõrgkoolidega õpetatavate erialade ning koolituskohtade kokkuleppimisel ja täiskasvanute täiendus- ja ümberõppekursuste tellimisel. Töötukassa pakub OSKA tulemustest lähtuvalt toetusi ja meetmeid nii täiendus- kui ka ümberõppeks. Erialaliidud kasutavad tulemusi oma valdkonna huvide eest seismisel ning karjäärispetsialistid karjääriinfo pakkumisel. Kutse- ja kõrgkoolid ning teised koolitusasutused arendavad OSKA tulemuste põhjal õppekavasid. Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium kasutab OSKA tulemusi tööpoliitika kujundamisel.

Aina kahanev tööturule sisenevate inimeste hulk, millega kaasneb surve võõrtööjõu kasutamiseks ja ümberõppeks, muudab OSKA tulemused väärtuslikuks infoallikaks. OSKA pakub tõendusmaterjali vaadet järgmisel 10 aastal tööturul vajalikele ametitele ja oskustele ning teeb ettepanekuid, kuidas õpet muuta, mh korraldada ümberõpet. OSKA selgitab välja erialad, mille lõpetajatest ei piisa tuleviku töökohtade täitmiseks.

Tööealiste inimeste vähenemine survestab riiki kulusid kokku hoidma. OSKA analüüsides nähtuvad kokkuhoiukohad hariduses. OSKA selgitab välja erialad, milles koolitatakse riigi kulul lõpetajaid nii palju, et neile ei jagu tööturul erialast rakendust. Samuti toob OSKA välja õppevaldkonnad, mille lõpetajad oma erialal tööle ei lähe.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema

kohustuste mahtu, sest prognoosimudelil põhinevad uuringutes:

- ei panda registriandmete kasutamisega inimesele lisaks vastamiskoormust;
- tulemused avaldatakse anonüümselt, kokkuvõtliku statistikana. Üksikisik ei ole tulemustes tuvastatav;
- töötlevad analüütikud andmeid pseudonümiseeritud kujul;
- pseudonüümitud andmeid töödeldakse Statistikaameti turvalisel töökojal;
- rakendab Statistikaamet tulemifailidele konfidentsiaalsuse kontrolli;
- pääseb Statistikaameti teadlaste keskkonnas pseudonüümitud andmetele pääseb ligi vaid piiratud ring volitatud töötleja SA Kutsekoda analüütikuid.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

1. Isikuandmeid vastutavale töötlejale ei edastata. Vastutav töötleja HTM on sõlminud volitatud töötlejaga (SA Kutsekoda) lepingu uuringute läbiviimiseks. Vastutav töötleja saab uuringu raportid, milles isikuandmeid (ka mitte pseudonüümitud kujul) ei sisaldu.
2. Volitatud töötleja SA Kutsekoda saadab andmepäringu koos andmekoosseisuga Statistikaametile.
3. Statistikaameti konfidentsiaalsusnõukogu vaatab taotluse üle ja langetab otsuse.
4. Statistikaameti töötaja teeb väljavõtted vajalikest andmekogudest vastavalt taotluses olnud nimekirjale või andmed on Statistikaametil juba kogutud riikliku statistika raames.
5. Statistikaamet annab Kutsekoja OSKA analüütikutele pseudonüümitud andmetele ligipääsu Teadlaste keskkonnas, kus OSKA analüütikud seovad andmed prognoosimudeliga ning koostavad prognoosimudelist andmete väljavõtete põhjal agregeeritud analüüse.
6. Isikuandmeid hoitakse ainult Statistikaameti serveris (Eestis).
7. Ligipääs toimub turvalise kaugühenduse kaudu.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

OSKA prognoosisüsteem käsitleb kõiki Eesti tööturul ja kutse- ning kõrghariduses osalevaid isikuid. Prognoosimudel on üheaegselt hõlmatud u 800 000 isikut. Arvestades ka prognoosi mooduleid, mis arvutatakse pikema ajaperioodi andmete pealt (näiteks keskmine tööturult väljumise vanus), võib hõlmatud isikuid olla kokku u 1,5 mln.

- Eesti Vabariigis tööga hõivatud isikud – Töötamise register; Tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaks deklaratsioon (vorm TSD); MTA andmed ettevõtluse kohta; Äriregister. Valim on kõikne ja valimis olevate inimeste arv erineb aastati.
- Eesti Vabariigi kutse- ja kõrgkoolide sisseastujad, õppijad, katkestajad ja lõpetajad - Valim on kõikne ja valimis olevate inimeste arv erineb aastati.
- Kutseregistris kutsetunnistuste⁶ omajad. Valim on kõikne ja see on muutuv.
- Eesti Vabariigis väljastatavate ETR (Elamislubade ja töölubade register) ja LTR (Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu) lubade omajad.

⁶ Sh osakutsetunnistused ja kompetentsitunnistused

Valim on kõikne ja valimis olevate inimeste arv erineb aastati.

- Rahvastiku statistilise registris olevate isikute andmed (ainult nende isikute kohta, kes kajastuvad ülaltoodud registrites). Valimis olevate inimeste arv erineb aastati.
- Tööjõu uuringus osalevad isikud (ETU)

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 näeb ette prognoosisüsteemi arendamise kuni 2035. aastani. Taotleme Andmekaitse Inspeksiooni nõusolekut uuringute tegemiseks esialgu kuni 31.12.2030, arvestades, et aja jooksul võib ette tulla muudatusi, mille tõttu prognoosisüsteemi enam taotluses kirjeldatud viisil ei rakendata.

Sõltuvalt kasutatavatest andmetest, on erinevad perioodid, mille kohta andmeid päritakse.

- MTA Töötamise register ning Tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioonide lisad 1 ja 2 – aastad 2019 – 2030
- MTA andmed ettevõtluse kohta, Äriregister 2019-2030

Põhjendus: Töötamise registri ning TSD andmed on vajalikud tööhõive ning sellega seotud oluliste aspektide (amet, palgatase jms) hindamiseks. Töötamise registris ei kajastu aga kõigi ettevõtjatena tegutsevate inimeste (sh FIEde) info. Ettevõtjana tööga hõivatute määratlemisel on vaja MTA andmeid ettevõtluse kohta ning Äriregistri andmeid (sh koos tunnustega, mis võimaldavad eristada aktiivseid ettevõtjaid passiivsetest).

Prognoosimudeli arendamiseks (sealhulgas mudeli prognoosivõime hindamiseks ja metoodiliste simulatsioonide tegemiseks) on vajalikud töötamise andmed maksimaalses ajalisel ulatuses. Töötamise registris on andmed kättesaadavad alates 2019. aastast. Äriregistri andmed, mis antud juhul täiendavad töötamise andmeid ja võimaldavad saada tööhõivest terviklikuma pildi, on vajalikud sama perioodi kohta.

- Elamislubade ja töölubade register - aastad 2017-2030
- Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu - aastad – 2017-2030
- Rahvastikuregister – aastad 2017-2030

Põhjendus: Need andmed on vajalikud selleks, et seostada töötamise andmetega sotsiaaldemograafilist taustainfot ning hinnata tööjõu piirülest liikumist. Selleks, et tuvastada tööjõu liikumiste mustreid, on vajalik vaadata rahvastikuregistri ning elamislubade ja töölubade andmeid vähemalt paar aastat varasemast perioodist kui üldised töötamise andmed (viimaseid päritakse alates 2019). Sellest tulenevalt tehakse päring alates 2017. aastast.

- Eesti Hariduse Infosüsteem - aastad 2006 -2030
- Kutseregister – aastad 2008-2030

Põhjendus: Need andmed seotakse prognoosimudeliga juurde töötamise andmetele, selleks, et analüüsida hariduse ja väljaõppe ning tööalase rakendumise seoseid. Kui töötamise andmeid vaadatakse prognoosimudeliga alates 2019. aastast, siis haridus ja kvalifikatsioon võib olla omandatud oluliselt varem ning siin ei ole ajalisi piire. Selleks, et saada võimalikult terviklik ülevaade inimeste hariduse ja kvalifikatsioonide kohta, on EHIS ja Kutseregistri andmed vajalikud maksimaalses ajalisel ulatuses (ehk ajast, kui andmed on neis registrites kättesaadavad).

- Tööjõu-uuring – aastad 2015 – 2030

Põhjendus: Tööjõu-uuring on Euroopa Liidu uuring, mille põhjal koostatakse ühtlustatud

ja võrreldavat tööhõivestatistikat ning uuritakse tööelu ning haridusliku ettevalmistusega seotud teemasid. Kuna tegemist on valimipõhise uuringuga, on vajalik piisaval isikute arvul põhinevate keskmiste arvutamiseks pikem periood andmeid.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Vt Lisa 1.

Töõjõu-uuringu andmed sisaldavad muu hulgas eriliigilisi isikuandmeid - terviseandmeid (nt küsimusele töölt lahkumise põhjuste ja tööalase mitteaktiivsuse põhjuste kohta võib olla üheks vastuseks „haigus, töövõimetus või vigastus“. Nende andmete töötlemine on vajalik selleks, et oleks võimalik analüüsida tööturult eemale jäämise põhjuseid, sh erinevate ametialade lõikes. OSKA prognoosimodeli üks oluline komponent on tööjõu asendusvajadus, mille hindamiseks on tööturult kõrvale jäämise põhjuseid oluline eristada (nt pensionile jäämise mediaanvanuse arvutamiseks ja tööturult kõrvale jäämise tõenäosuse hindamiseks erinevates gruppides).

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

- Maksu- ja Tolliameti töötamise register ja TSD
- Maksu- ja Tolliameti andmed ettevõtluse kohta
- Äriregister
- Ettevõtluskonto andmed
- Eesti Hariduse Infosüsteem
- Rahvastikuregister
- Kutseregister
- Elamislubade ja töölubade register
- Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu
- Töõjõu-uuring

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Jah, konsulteeritud on Statistikaameti ja Kutseregistriga.

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Andmed pseudonüümitakse kohe pärast nende laekumist Statistikaametisse. Selle viib läbi Statistikaameti vastava osakonna töötaja. Ei andmemodelit ette valmistav Statistikaameti töötaja ega SA Kutsekoda analüütik ei näe isikukoodidega või nimedega andmeid.

10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.

Kogu andmestik on pseudonümiseeritud kujul, vt lisa 1.

10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.	
Andmed pseudonüümitakse siis, kui need Statistikaametisse saavad. Statistikaameti enda kokku pandud andmed on juba pseudonüümitud. Pseudonüümiseerimise võtit säilitatakse tähtajatult. Käesoleva uuringu jaoks ei looda uut koodivõtit, vaid kasutatakse olemasolevat.	
10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i>	
Prognoosimodeli pseudonümiseeritud andmeid säilitatakse kuni 31.12.2031. Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 näeb ette prognoosisüsteemi arendamise kuni 2035. Taotleme Andmekaitse Inspektsiooni nõusolekut esialgu kuni 31.12.2030, arvestades, et aja jooksul võib ette tulla muudatusi, mille tõttu prognoosisüsteemi enam taotluses kirjeldatud viisil ei rakendata. Juhul, kui prognoosisüsteemi rakendamine jätkub, taotleme AKI-lt nõusoleku pikendamist või (asjaolude muutumisel) uut nõusolekut. Prognoosimodeli andmete säilitamine aasta jooksul peale nõusoleku kehtivust on vajalik juhaks, kui nõusoleku pikendamise või uue nõusoleku andmise menetlus kestab veel peale 31.12.2030. Aastane nõu puhverperiood on piisav, et vältida väärtuslike andmestike kustutamist olukorras, kus need hiljem uuesti kasutusele võetakse.	

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Uuringute kohta avaldatakse teade Kutsekoja kodulehel
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage	-
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	Uuringute kohta avaldatakse teade ja andmekaitsetingimused Kutsekoja kodulehel
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused?	Kutsekoja kodulehel (https://www.kutsekoda.ee/avalik-teave-ja-dokumendid/) avaldatakse OSKA uuringute andmekaitsetingimused

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	Ei
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

(allkirjastatud digitaalselt)
Triin Laasi-Õige
kantsler

Taotluse lisad:

Lisa 1: Loetelu töödeldavatest isikuandmetest
Lisa 1A: Tööjõu-uuringu muutujate kirjeldus
Lisa 2: OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosi metoodika
Lisa 3: Andmekaitsealane mõjuhindang